

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exercitium Perfectionis, Et Virtutum Christianarum

In tres Partes distinctum

Rodríguez, Alonso

Coloniæ Agrippinæ, 1622

XV. Aliud proximo subueniendi medium suggeritur: nimirum nobis ipsis diffidere, omnem vero fiduciam in Deum ponere.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40105

uere & palea expurgata. Frequenter enim non nisi mera est vanitas, quod videtur esse zelus. Quarto, quia sic melius in humilitate conseruabimur. Quinto, quia per experientiam patet, maiorem ex his fructum colligi, quam ex alijs, & hos ad confessionem & conciones frequentius venire, quam opulentos. Tales quoque fuisse constat illos, qui Christum frequentius & frequentius sequebantur, quique ex eius doctrina magis proficiebant. In Euangelio quippe legimus, *Pauperes euangelizantur*. De diuitibus vero, & optimatibus non nisi hinc inde aliquis, puta vnus Nicodemus, qui inter ludæos princeps erat; Et hunc ipsum adhuc non nisi de nocte, & clanculo ad Christum accessisse. Euangelista scribit, *Hic venit ad Iesum nocte*. Huc accedit, quod hominibus simplicibus ac rotundis simplicibus etiam veritates aperiantur, ac vitia in ijs maiori multo libertate carpantur ipsi vero in meliorem partem reprehensiones omnes accipiant, confessarius denique quæcunque lubuerit de illis statueret, facilius executioni mandet, & quo voluerit eos conduceret. At apud illustres & optimates subinde reprehensionis habent, ob nescio quos respectus retrahuntur, nec tam libere eos confessarius commoneat, & arguere audeat, & sæpe quæ illis necessario dicenda sunt, non nisi media ex parte depromit, reliqua verecundans suppressit. Atque hinc postea non raro aliquis serupulus & remorsus manet, quod aut liberius eos non coarguerit, aperiensque mentem declararit, aut quod eorum in delictis conuiuens, dissimularit. Adhæc cum magnatibus multum consumitur temporis, & interim parum, aut nihil proficitur, at, cum plebeis, triualibus, ac simplicibus paruo tempore permultum: Quia cum ipsis tractando, statim ad rem, & hominem, vt dicitur venit, & quidquid demum dicitur, substantiale & reale esse potest: quod cum illis fieri nequit. Hac de causa homines spirituales & sinceri, & proprii sui profectus, & fructus in proximo faciendi percipidi, omnem quam possunt, maxime magnatum, & nobilium

conuersationem subterfugiunt, eamque vt maxime onerosam ducunt. Quod etiam sancti Patres passim consulunt, & serio commendant, iuxta monitum illud Sapientis: *Pondus super se tollet, qui bonis se communit*. Vnde etiam laudari ab omnibus & celebrari in Religione videmus illos, qui egei, æthiopsis, serorum, ac panniculosorum mendicorum confessionibus excipiendis studiose vacant. Nec immerito quia certum & indubitatum est, minimè defore qui ipsorum confessiones excipiat. Si quis autem inter illos sit, cui subuenire fore credas, nihilominus tu, si vere sis humilis, cogitare debes id alium Patrem, qui illo in loco confitentibus vacat, melius ac minori suo periculo facturum: tu interim pauperulo illi, qui fortasse iam alias confellurus venit, & quia neminem qui sibi aures accommodet inuenit, non confellus domum abiit, operam tuam & aures impende.

CAPVT XV.

Aliud proximo subueniendi medium suggeritur: nimirum nobis ipsis diffidere, omnem vero fiduciam in Deum ponere.

Habe fiduciam in Domino ex toto corde tuo, & ne inuitaris prudentia tua. Aliud medium, ipsumque maximi momenti, quodque ad finem instituti nostri consequendum maxime nos adiuvabit, est id, quod superioribus illis verbis Salomon complectitur. Idem quoque nobis B. N. Pater, & instituti nostri Bulla duobus illis verbis paucis proponit, *Diffidens suis viribus, & diuinis fretus*. Notum inquit, quomodo magnum in animabus fructum & bonum facturum sis? Tibi ipsi ac propriis viribus, prudentiæ, industriæ, atque adeo omnibus medijs humanis diffide; omnem

Matth. 11. 5.

Ioan. 3. 2.

vero fiduciam ac spem in solo Deo colloca. Hoc inter omnia ad magnum animarum lucrum faciendum media & efficacissimum est, & facile princeps. Hæc item est vna de optimis dispositionibus, quas ad hoc operarij Dei afferre potest, vt norit nimirum se, quantum est ex parte sua, ad aliquid quod valeat faciendum, prorsus ineptum & incapacem esse, sed omnem sibi in Deo fiduciam esse ponendam. Qui enim id faciunt, his supremus ille Dominus & architectus ceu aptissimis quibusdam instrumentis vtitur, ad grandia quædam, illorum adminiculo, opera, illustres conuersiones & mirabilia ac magna operanda. Ita sentiebat Apostolus Paulus, cum de se sic scribit: *Fiduciam autem habemus per Christum ad Deum: non quod sufficientes simus cogitare aliquid a nobis, quasi a nobis, sed sufficientia nostra ex Deo est, qui et idoneus nos facit ministros noui testamenti & Euangelij præcones.*

5. Augustinus loquens de laudibus Nathanaelis, cui & ipse Redemptor Christus præclarum in Euangelio elogium dedit, dicens, *Eccc verè Israëlita, in quo dolus & duplicitas non est.* Videtur, inquit, talis vir, qualis hic describitur, antè alios omnes ad Apostolatus munus vocari debuisset, cum tam illustre de eo testimonium ipse Dei filius ferat. Videmus nihilominus eum non modo non vocari primum, sed ne quidem medium, aut postremum. Nosti quare petiit Augustinus. Nathanael erat doctus, & legis peritus; ac propterea eum Christus inter Apostolos suos cooptare noluit; neque enim doctos & litteratos ad Euangelij sui prædicationem, orbemque sibi subigendum deligere voluit, sed pauperulos aliquot piscatores, obscuros, idiotas, insipientes, vti loquitur Apostolus.

Hunc in sensum accommodatitè trahit sanctus Gregorius id, quod in libro Regum legimus, *Cum enim Amalecitarum Siceleg oppidum incendissent, & Davidis eiusque sociorum vxores & proles captiuas abduxissent, illorum vnus quendam in*

abitu puerum Ægyptium in via reliquit, quod is malè habere cœpisset, & herù propterantem sequi non posset. Incidit casu in seruum hunc Dauid, eumque animam agentem reperit, quia iam triduo cibo potuque omni caruerat: quem cum cibo oblato refecisset, sibi que restituisset, eum in expeditionis suæ ductorem deligit. quem in Amalecitis persequenda præeuntem secutus, eos laurè lateque epulantes & conuiuantes, ac proinde imperatos opprimit, & plerisque eorum cæcis, prædam quam abegerant, omnem recuperat. Eodem, inquit Gregorius, modo verus Dauid, Iesus Christus Redemptor noster, agere solet; dum quos mundus abijcit, repudiat, & velut reie&ta menta respuit, ipse sibi deligit, eosque verbi sui cibo oblato restauratos, in suos ductores cooptat, atque Euangelij sui prædicatores efficit, ad Amalecitas, id est mundanos, qui epulantur, plaudunt, & mundi huius voluptatibus ac deliciis indulgent, expugnandos ac profligandos.

Respicendum iam cur id Deus facere soleat, & ad tam sublime & graue opus tam debilia infirmaque adhibeat instrumenta. Vt nimirum, sicut docet Apostolus, homo sibi ipsi non contidat, nullamque sibi quidquam attribuendi occasionem habeat, sed omnem tuam fiduciam in Deo ponat, & omnem gestorum gloriam ei soli ascribat. Tanti porto Deus id facit, vt quo veritatem hanc piene edoceamur, ipsaque cordibus nostris insculpta, & penitus infixa maneat, voluerit vbiuis & passim in Scriptura exempla occurrere, in quibus Deus, ad sublimia & mira quædam opera patranda, infirmis ineptisque instrumentis vsus est: vt hoc pacto melius & euidentius pateret, ipsum esse qui mirabilia magna solus operatur, non autem nos, & vt ostenderet diuinitus gloria sua. Hoc namque in maiorem Dei gloriam redundat, atque hinc magis eiusdem magnitudo & omnipotentia elucescit. Multa quidem Deus in populi Israelitici ex Ægypto eductione, mirabilia est operatus, in nullo tamen euidentius Ægyptii virtutem & potentiam

In anima: rum uenatu: uerè illud: A ca: ne non ma: gno sape re: netur apor.

Infirma mundi eligit Deus ad suam potentiam manifestandam. Rom. 9. 21.

in medio: uenatu: rum

Exod. 8. 19.

Magi Egypti muscas faciendis a Moysse su perati Dei potentiam agnouerunt.

p. 2. lib. 3. c. 6.

Dem ingentem Saporis Regis exercitum per muscas & pulices profligat.

Rebus minus simis

tiam eius perspexerunt, quam, dum Moyses virga sua terræ puluerem concutiens, cum in muscas & ciniphes conuertit, iisque vniuersam longè lateque regionem compleuit. Tunc quippe Magi Pharaonici, videntes se, omnibus artibus & incantationibus suis nequidquam adhibitis, id infecti genus producere non potuisse, palam confessi sunt ac dixerunt, *Digitus Dei est hic*, atque euidentis virtutis & magnæ eius potentia argumentum.

Cum Persarum Rex Sapor Romanos laceffens, magna bellatorum manu, ciuitate Nisibin, quam nonnulli esse volunt Antiochiam Mygdoniam, cuiusque Episcopus erat Iacobus, vir vitæ sanctitate clarus, obsideret, ciues obsessi (vt Ecclesiastica historia proditum est) sanctum suum Præfulem rogarunt, vt muros vrbs ascenderet, atque inde eminus Persarum copiis malediceret. Quorum postularis annuens Antistes, altam quandam turrim ascendit, e qua vniuersum hostilem exercitum despectabat. Sed non aliam hinc Persis maledictionem aut infortunium est à Deo precatus, quam vt pulices & muscas in eos immitteret, vt à vilibus his animalculis exagitati & fatigati, supremam eius potentiam agnoscerent. Vix suam orationem absoluerat, cum, ecce, in Persarum exercitum magna pulicum & muscarum vis descendit, & in elephantorum proboscides, & equorum aliorumque in castris animalium nares & aures inuolauit, quæ horum animalculorum morsus & aculeos ferre non valentia, præ impatientia saltabant, sessores sternebant, ductores verò suos prostratos pedibus proculcabant, & fractis ceruicibus proterebant. Vnde sine vilo ordine huc illucque discursantia vniuersam aciem, & ordinatum castrorum situm turbabant. Quocirca Sapor Rex, Dei agnosceus cum potentiam, tum erga suos prouidentiam, obsidionem soluere coactus est, & in Persidem reuertit confusus. Per pulices quippe & muscas, omnes Imperatores & terræ Monarchas Deus exagitare & laceffere potest. Ideo autem id sic facere cupit, vt

hinc melius appareat horum omnium se auctorem esse; vnde etiam in maiorem eiusdem gloriam & honorem id cedit. Porro hanc ipsam ob causam, etiam ad illustriam quædam in animarum conuersione magnalia facienda, debilia & infirma Deus instrumenta & media feligit. Vnde in Ecclesiasticis historiis, multas illustretum magnorum peccatorum, tum infidelium & hæreticorum conuersiones hoc modo contigisse legimus: nam cum nec multorum Episcoporum, & quidem doctrina magna instructorum, opera conuerti, nec in Generalibus Conciliis, ad quæ omnium totius Ecclesiæ ingeniorum flos confluebat, conuinci potuissent, tandem viri alicuius simplicis & idiotæ opera, & per simplicissimas & obuias quasdam rationes, & conuersi sunt, & victi manus dederunt. Vt hac ratione discamus nobis planè diffidere, Deo confidere, & omnium factorum gloriam illi soli ascribere.

Triahinc nobis documenta colligenda sunt. Primum, non deficere animo, nec desperare, cum videbimus quam parum ipsi possimus, quanta nostra sit miseria, quam vires exiguæ, & quam ad tam sublimem finem & institutum, & munia adeo eximita, huiusmodi in Societate habemus, disproporcionatæ: quin potius noua id nobis sit oportet ad animum maiorem concipiendum, Deoque amplius confidendum occasio. Ipsi namque solemne est huiusmodi instrumenta ad res magnas & mirabiles eorum adminiculo exequendas, adhibere. Vti egregiè quo ad hoc propositum sanctus Franciscus cuidam de socijs suis respondit. Cum enim F. Maseus ordinarius S. Francisci socius, eius humilitatis periculum quadam die facere vellet, utpote qui eum probe nosset sciretque quam illi gratum ac volupe esset contemni ac despici, eum adije ac rogauit. Vnde fit, Francisce, vt omnes ad te accurrant, vt te videre, audire, tibi que obedire velint? neque enim es doctus, non illustri genere natus, non forma libtali aut eleganti, non denique eloquens: vandenam

denam sit ergo, vt totus mundus te sequatur, tibi que obsequenter auscultet? Cui Franciscus, vt pote qui vere erat humilis, sic respondit: Nolle vis, frater, vnde mihi hoc veniat, quod homines ita me colant & post me currant? dicam, Ex iminentia Dei mei bonitate, qui me omnium peccatorum maximum, omnium creaturarum abiectissimam & vilissimam respicere dignatus est: nam infirma & Aulta, & abiecta mundi eligit Deus, vt per illa confundat fortia & sapientia, & magna, vt omnis gloria & honor cedat Deo, & qui gloriatur, in Domino gloriatur, itaque ei soli omnis honor & gloria detur in secula seculorum. Hoc & nostrum esse responsum debet, nostra consolatio, & omnis nostra fiducia.

Alterum, quod hinc colligere documentum debemus, est; te, etiam tua Deus opera magnum in animabus fructum faciat, insignisque conuersiones, atque etiam miracula & prodigia operetur, non propterea debere superbiere, aut magnum quid de te presumere, sed tam submisse de te sentire, cuique vilitatem non minus agnoscere, quam si nihil penitus praestitisses: neque enim tuis id ipse viribus facis, sed tuo Deo adminiculo, reque instrumento. Quam bene rei huius theoriam aequae ac praxim nos docet Psalter? Deus, inquit, auribus nostris audiuimus: patres nostri annuntiauerunt nobis quod operatus es in diebus illorum, & in diebus antiquis: tu enim Domine es mirabilia illa magna operatus, & tua fuerunt illustra illa & inclyta opera, non ipsorum. Manu tua potens gentes disperdidit, & illis e loco suo eiecisti plantasti eos (patres nostros) affixisti populos, & expulisti eos. Tu, Domine, fecisti vniuersa haec. Nec enim in gladio suo possederunt terram. & brachium eorum non saluauit eos: sed dexterata tua & brachium suum (id est virtus & fortitudo tua) & illuminatio vultus tui in his, & per hos magnalia illa pertrauit. Neque id ipsorum est meritis ascribendum, sed quoniam complacuit

si in eis, quia id ita facere voluisti, itaque tibi complacuit.

Adco vt non propterea, quod nostro adminiculo mirabilia & eximia Deus Optimus Maximus operetur, euanescere aut superbiere, sed quo maiora erunt, eo magis confundi & demississime humiliari debeamus, cum videmus cum instrumentis adeo infirmis, ineptis & incommodis, ad res tam eminentes & sublimes agendas, vti velle. In quo ita nos geramus oportet, vti se S. Petrus gessit cum, cum eius opera copiosum illum Redemptor IESVS piscatum fecit. Praecipiebat Petro Dominus, vt retia laxaret in capturam piscium; cui Petrus: Praecipior, per totam noctem laborantes nihil cepimus; in verbo autem tuo laxabo rete. Quo facto, tantam piscium multitudinem concluderunt, ita vt rete frangeretur, ac necesse fuerit socios qui in alio erant nauigio, ad opem in eo atrahendo ferendam aduocare. illo adducto, ambas nauiculas piscibus repleuerunt, ita vt pene mergerentur. Quo miraculo inspecto Petrus, Procidit ad genua I. E. S. V. dicens, Exi a me quia homo peccator sum, Domine, nec dignus qui prope te consistam. stupor enim circumdederat eum, & omnes qui cum illo erant, in captura piscium quam ceperant.

Vt autem Petrus, videns se postquam nocte tota in vanum laborasset, cum in Christi nomine rete iecit, tantam piscium copiam concludere, obstupuit, consternatus est, simul etiam humiliavit se, & in se confusus fuit: Ita & nos obstupescere, mirari, magis humiliari, & propriam infirmitatem & miseriam amplius agnoscere par est tum, cum quid magnum per nos Dominus operabitur. Quam vero procul Petrus abfuit, vt ob felicem capturam hanc gloriaretur aut superbiret: ita & tute sedulo cauere debes, ne euanescas & insolescas, cum te mediante aliquod Deus opus effecerit; agnoscens id Dei esse opus, & nimis quam alienum a te. Hoc est diffidere sibi, ac confidere in Deum:

G a hoc

Magna & mira opera à nauis hominibus facta simul sine humilitate.

Luc. 5.4.

S. Petrus in felice & im-provisa piscium captura magna animi demissionem ostendit.

In magnis operibus animus minus effereendus.

hoc est, attribueret sibi quod suum est; Deo, quod Dei. Vide quid egerit Petrus, quando in nomine suo rete laxavit; & inde videbis quid omnibus mediis, industriis ac diligentis tuis humanis ipse possit aut vellet: & ex aduerso vide quid fecerit tum, cum in Christi nomine rete iecit; atque hinc liquido patebit, quam multum cum eius gratia & fauore possis. Primum si consideres, tibi ipsi diffides, si alterum, animum & fiduciam in Deum concipies. Hoc ergo vtrumque si fecerimus, ex vna parte nouerit ut euascesamus, quantumlibet magna & illustria per nos Deus operaturi ex altera vero, licet infirmitatem & vilitatem nostram respiciamus, non erit vrammo cadamus.

Epist. ad Damas.

Quaestionem hanc alibi proponit sanctus Hieronymus. Videmus, ait, vter fecerit melius, Moysesne, qui missus à Deo, ut populum eius Aegypto educeret, se excusans, ad id muneris se negans aptum esse, mitteret proinde alium, qui munus hocce melius exequeretur; an vero isaias, qui, etiam non vocatus, nec selectus, vltro ad praedicatoris munus obeundum se obtulit, dicens; Ecce ego, mitte me.

Isa. 6. 8.

Humilitas cum magna modestate socianda.

Respondet Hieronymus; Bona quidem & laudabilis in primis est humilitas, necnon ut homo se ad quilibet ineptum esse agnoscat; valde item bona & laudabilis est promptitudo, & ad proximo succurrendum obsequendumque animositas; at si me iudice scire velis, inquit, vtrum melius sit, dico, à Moysse quidem nos mutuari debere humilitatem, nostram infirmitatem respicientes; ab Isaias vero animositatem, & promptitudinem; in misericordia & bonitate Domini confidentes, qui labra eius calculo tetigit, & ad opus ad quod destinabat, vires ei & sufficientiam dedit. Humilitas quippe fiducia adeo non aduersatur, aut eam impedit, vterque etiam non parum adiuuet: adiuuat enim nos ad omnem fiduciam in Deo collocandam, & consequenter ad maiorem vigorem, robur & constantiam induendam.

Humilitas in comes fiducia

Fertum quod hinc hausendum venit

documentum, est, quamuis certum sit, neminem in se suisque viribus aut mediis confidere ac niti debere: à nostra tamen parte omnes, quas possumus, esse nobis ad proximo subueniendum, diligentias adhibendas. Velle namque ut aliquem Deus fructum faciat, non positus ante à nobis mediis, idem est, ac miracula petere ac veluti tentare Deum. Vult siquidem ipse opera & mediis nostris ad animarum conuersionem vti: atque idcirco hos Apostolus Dei vocat Coadiutores & cooperatores. Hinc quoque Dominus Petro praecepit, ut ipsemet retia sua iaceret, ac non nisi hoc modo copiosam hanc illi capturam dare voluit. Ut nouerimus non esse nobis otiosandum, sed laborandum. Ac ne forte ex alia parte bonum successum & animatum conuersionem retibus nostris, nostris inquam industriis, conatibus, ac diligentis ascribamus, voluit primo Petrum retia sua, & nocte tota in laborando consumpta, nihil cepisse. Adeo ut vna ex parte ipsimet retia nostra iacere, quaecumque possibilia media applicare, & omnigenas adhibere diligentias debeamus, perinde ac si hoc solum ad felicem rei successum habendum sufficeret: ex alia vero parte plane hisce ipsis diffidere, tamquam si nihil omnino praestiterimus, & omnem nostram fiduciam in solo Deo ponere.

Atque hoc est, quod nos in Euangelio Redemptor docet: Cum feceritis omnia, inquit, quae praecepta sunt vobis, dicite; Serui inutilis sumus, quod debuimus facere, fecimus. Norandum est autem, cum non dicere, Cum feceritis aliquid eorum quae praecepta sunt vobis, sed; Cum feceritis omnia: ut sciamus nobis, quantumlibet magnas diligentias adhibeamus, & quaecumque media à parte nostra ponamus, in illis minime esse confidendum, sed omnem nostram fiduciam in Deo collocandam, omnium gestorum gloriam illi ascribendo & attribuendo. Quae sancti Patres vltimum ac perfectissimum humilitatis gradum, vti suo loco diximus, esse censent.

Denim...

Homini...

Deo...

Luc. 17. 10.

Omnib...

27 tract...

Cum

CAPVT XVI.

Quam sit hoc Deo confidendi medium efficax, ad beneficia & gratias ab eo recipiendas.

BEatus Martyr Cyprianus, exponens illa Dei ad filios Israel verba, *Omnis locus quem calcauerit pes vester, & cetera erit, ait, pes vester & cetera spes vestra est: & quantumcumque illa processerit obtinebit.* Idem quoque habet S. Bernardus; *Pes tuus, inquit, est fiducia tua, & pro modulo quo ille processerit, etiam à Deo beneficia recipies: Quousque se pes fiducia extendet, eousque se tua extendet ditio.* Si multum Deo confideres, magna quoque ab illo sperares, magna etiam tibi concederet, tuoque adminiculo efficeret; si vero parum, parum daret. Multa, è quibus hoc colligamus, in Euangelio habemus exempla. Princeps ille Synagogæ, qui domi filiam moribundam reliquerat, & quæ postquam is ad Christum peruenit, iam exspirarat, dixit: *Domine, filia mea modo defuncta est, sed veni, & impone manum tuam super eam, & viuet.* Aliquam quidem is fidem & fiduciam habebat, quando quidem Dominum filia suæ vitam reddere posse credebatur: sed exiguam, propterea quod ut illa viueret necessarium illi videbatur, ut **CHRISTVS** domum suam abiret, ibique manum puellæ defunctæ imponeret, atque hæc si fierent, tum demum filiam suam confidebat resuscitari posse. Hinc etiam Christus iuxta hanc eius fiduciam, & fidei conformiter, opus suum exequitur. Domum enim adiens, filiamque defunctam inueniens, manum eius apprehendit, vitæque restituit. Alia vero illa mulier, quæ duodecim annos

Deut. 11. 24.
Deus. 11. 24.
*Spei benefici-
corum Dei
mensura,
& modu-
lus.*
*Serm. 15 su-
per Psal.*
*Qui habi-
t.*
*Quantum
speras, tan-
tum accipis.*
Matt. 9. 18.
*Filium de-
functam
Christus
presens iux-
ta speram
patris ex-
suscitat.*
*Christus pro
modulo spes
sua patris
uit mira-
cula.*

